

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2019

Χορηγός:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

09 Απριλίου 2019

Το ΙΟΒΕ διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και διεξάγονται αποκλειστικά και μόνο από το ΙΟΒΕ για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάθε μήνα το ΙΟΒΕ δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του το πλήρες δελτίο οικονομικής συγκυρίας. **Στο παρόν δελτίο, που υποστηρίζεται από την Ελληνική Παραγωγή - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη - παρουσιάζονται αναλυτικότερα τα αποτελέσματα για τον τομέα της Βιομηχανίας.** Όλα τα δελτία συγκυρίας μπορείτε να τα βρείτε εδώ: http://iobe.gr/ec_situation.asp?PD=2017

Σταθερός ο δείκτης οικονομικού κλίματος, με επιδείνωση σε Βιομηχανία και Λιανικό εμπόριο και βελτίωση σε καταναλωτική εμπιστοσύνη

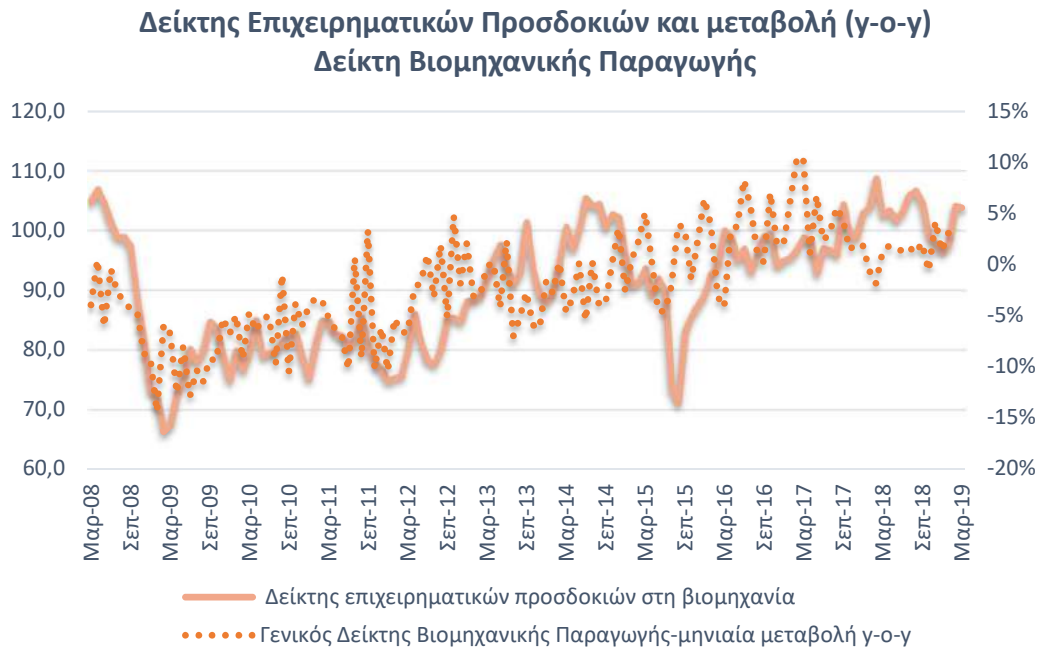
Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος παραμένει αμετάβλητος τον Μάρτιο στις 101,3 μονάδες (στην ίδια τιμή με τον Φεβρουάριο) και σε επίδοση που είναι η υψηλότερη από τον Σεπτέμβριο του 2018, και επίσης υψηλότερη έναντι της αντίστοιχης περυσινής επίδοσης (99,0). Στη Βιομηχανία και το Λιανικό εμπόριο καταγράφεται επιδείνωση των προσδοκιών, σε αντίθεση με τις Κατασκευές και τις Υπηρεσίες όπου σημειώνεται έντονη βελτίωση. Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης από την άλλη πλευρά ανακάμπτει, συνεχίζοντας την ανοδική τάση των τελευταίων μηνών, όπως συμβαίνει άλλωστε με χαρακτηριστικό τρόπο σχεδόν πάντοτε σε προεκλογική περίοδο. Ωστόσο, η τρέχουσα περίοδος υποδηλώνει μια στάση αναμονής καθώς προσεγγίζουμε μια σύνθετη εκλογική διαδικασία (ευρωεκλογών και περιφερειακών). Άλλωστε, στο διάστημα αυτό δεν έχουν γίνει ουσιαστικές μεταβολές στην οικονομική πολιτική, με εξαίρεση την παροχολογία ένθεν κακείθεν. Πάντως η πρόσφατη έξοδος του ελληνικού δημοσίου στις αγορές κεφαλαίου, με έκδοση 10ετούς ομολόγου, για πρώτη φορά από το 2010 και επιτόκιο χαμηλότερο του 4%, αντανάκλα τη βελτιούμενη εμπιστοσύνη των επενδυτών στις μεσοπρόθεσμες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Από την άλλη πλευρά στο ευρωπαϊκό οικονομικό περιβάλλον καταγράφονται ενδείξεις επιβράδυνσης του διεθνούς εμπορίου, γεγονός που ίσως επηρεάσει την ανοδική πορεία των εξαγωγών της τελευταίας περιόδου.

Στη βιομηχανία σημειώνεται οριακή επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών, λόγω των ήπια ανοδικών εκτιμήσεων για τα αποθέματα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία επιδεινώθηκε οριακά τον Μάρτιο, στις 103,8 (από 104,1) μονάδες, επίδοση ωστόσο ελαφρά υψηλότερη από την αντίστοιχη περυσινή (102,6 μον.). Η εξέλιξη αυτή εντάσσεται στη γενικότερη στάση αναμονής της βιομηχανίας απέναντι στις εγχώριες εξελίξεις, αλλά στη σχετική επιβράδυνση του διεθνούς εμπορίου. Η βελτίωση των όρων χρηματοδότησης του Δημοσίου στις αγορές κεφαλαίου, αναμένεται να βελτιώσει και τους όρους χρηματοδότησης και των ελληνικών βιομηχανιών. Πάντως θα πρέπει να σημειωθεί ότι συνολικά το 2018, οι εξαγωγές αγαθών διαμορφώθηκαν

σε νέο διαχρονικά μέγιστο επίπεδο, τόσο σε αξία, σε σταθερές τιμές (€35,7 δισεκ.), όσο και ως ποσοστό του ΑΕΠ (18,8%).

Διάγραμμα 1. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών και μεταβολή βιομηχανικής παραγωγής

Πηγή: ΙΟΒΕ, ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 1: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας	Ακραίες τιμές				Μέσος όρος						
	Min	Max	2001-2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018		
Βιομηχανία (2000-2010=100)	66,2 (Φ. 2009)	117,6 (Μάρ. 2000)	95,9	92,6	99,7	86,3	96,1	98,1	102,8		
2018											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
103,9	108,7	102,6	103,4	101,7	103,1	105,9	106,6	104,5	98,9	97,9	96,4
2019											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
97,6	104,1	103,8									

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: ΙΟΒΕ

Ήδη και τον πρώτο μήνα του 2019 όπως αποτυπώνεται και στον παρακάτω πίνακα, οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων τον Ιανουάριο του 2019 ξεπέρασαν οριακά τα €1,1 δισεκ., σημειώνοντας άνοδο της τάξης του 7,7% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους. Αντίθετα, στις συνολικές εξαγωγές σημειώνεται εξασθένιση κατά 3,4%, με την αξία αυτών να διαμορφώθηκε στα €2,4 δισεκ.

Πίνακας 2. Εξαγωγές προϊόντων, Ιανουάριος 2019

Προϊόν	Αξία (εκατ. €)		% Μεταβολή	% Σύνθεση	
	2019*	2018*	19*/18*	2019*	2018*
Βιομηχανικά προϊόντα	1.100,1	1.021,3	7,7%	45,3%	40,6%
Χημικά προϊόντα & συναφή (μ.α.κ.)	324,2	242,5	33,7%	13,4%	9,6%
Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη	361,3	399,7	-9,6%	14,9%	15,9%
Μηχανήματα & υλικό μεταφορών	219,5	216,1	1,6%	9,0%	8,6%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	195,0	163,0	19,6%	8,0%	6,5%
Συνολικές εξαγωγές προϊόντων	2.427,3	2.513,5	-3,4%	100,0%	100,0%

*Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΠΣΕ, Επεξεργασία IOBE

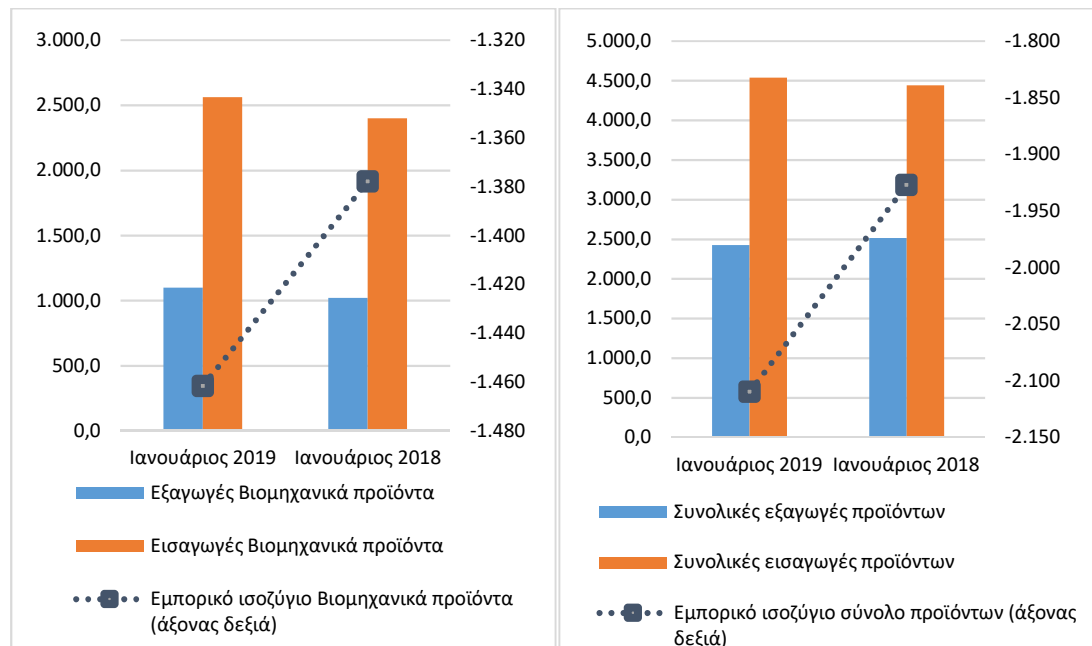
Πίνακας 3. Εισαγωγές προϊόντων, Ιανουάριος 2019

Προϊόν	Αξία (εκατ. €)		% Μεταβολή	% Σύνθεση	
	2019*	2018*	19*/18*	2019*	2018*
Βιομηχανικά προϊόντα	2.561,6	2.399,1	6,8%	56,5%	54,0%
Χημικά προϊόντα & συναφή (μ.α.κ.)	707,3	678,0	4,3%	15,6%	15,3%
Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη	481,1	510,6	-5,8%	10,6%	11,5%
Μηχανήματα & υλικό μεταφορών	891,1	780,9	14,1%	19,6%	17,6%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	482,0	429,6	12,2%	10,6%	9,7%
Συνολικές εισαγωγές προϊόντων	4.536,9	4.440,5	2,2%	100,0%	100,0%

*Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΠΣΕ, Επεξεργασία IOBE

Διάγραμμα 2. Εμπορικό ισοζύγιο βιομηχανικών προϊόντων και συνόλου προϊόντων

Πηγή: ΠΣΕ, Επεξεργασία IOBE

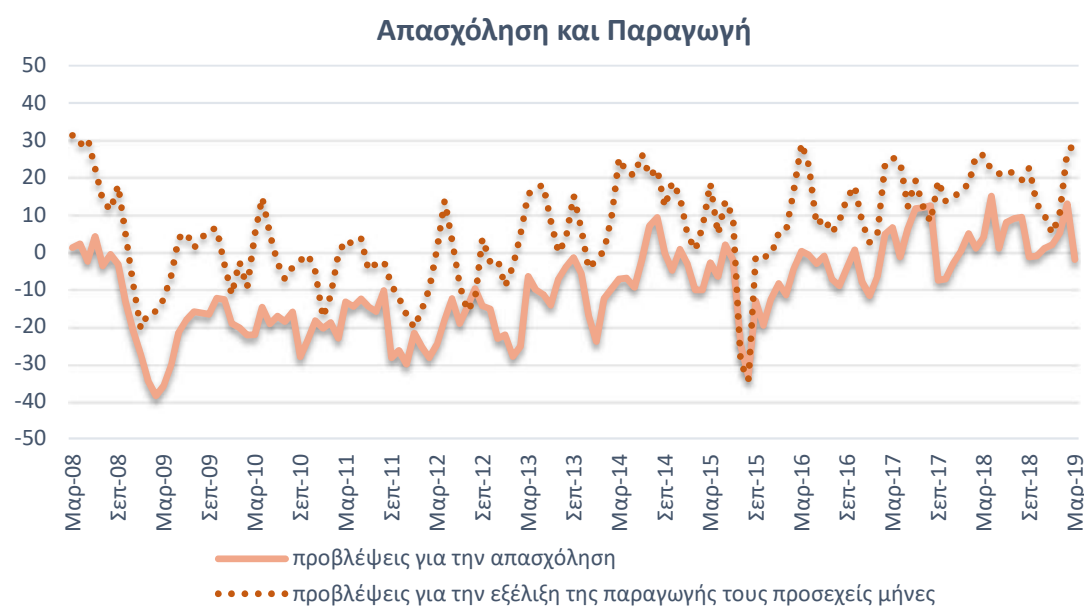
Από την άλλη πλευρά, η άνοδος των εισαγωγών βιομηχανικών προϊόντων, έστω και σε ελαφρώς χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με τις εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων τον πρώτο μήνα του τρέχοντος έτους (6,8%), είχε ως αποτέλεσμα το εμπορικό έλλειμμα στα βιομηχανικά προϊόντα να ενισχυθεί κατά €84 εκατ., στα €1.462 εκατ., (6,1%). Ομοίως, το ελλειμματικό ισοζύγιο στο σύνολο των εξαγόμενων προϊόντων έχει αυξηθεί τον Ιανουάριο

του 2019 σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2018 κατά 9,5% (από €1.927 εκατ. στα €2.110 εκατ.).

Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση ουσιαστικά δεν μεταβλήθηκε, ενώ οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα και το ισοζύγιο στις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες αυξήθηκαν ήπια¹. Αναλυτικότερα:

Στις προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες, το σχετικό ισοζύγιο κέρδισε 2 μονάδες και διαμορφώθηκε στις 29, με το 40% (από 36%) των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 11% (από 9%) μείωσή της.

Διάγραμμα 3. Προβλέψεις για την παραγωγή και την απασχόληση στους προσεχείς μήνες (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Ο δείκτης στις **προβλέψεις για την απασχόληση** υποχώρησε έντονα τον Μάρτιο, στις -2 (από +13) μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης το προσεχές τρίμηνο να διαμορφώνεται στο 16% (από 22%) και το 18% (από 8%) να αναμένει υποχώρηση.

Οι **θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** ενισχύθηκαν οριακά τον Μάρτιο (στις +31 μον. το ισοζύγιο από +29), με το 39% (από 36%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο το προσεχές χρονικό διάστημα και το 8% (από 7%) μείωσή τους. Ομοίως, ο δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** κινήθηκε ήπια ανοδικά, στις +5 (από +3) μονάδες, με το 25% (από 24%) των ερωτηθέντων να εκτιμά άνοδό τους.

¹ Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία προκύπτει από το συνθετικό αποτέλεσμα τριών επιμέρους μεταβλητών που περιλαμβάνονται στην έρευνα: α) τις εκτιμήσεις για το **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, β) τις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς μήνες** και γ) τις **εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων**.

Διάγραμμα 4. Εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και την πορεία των τιμών (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

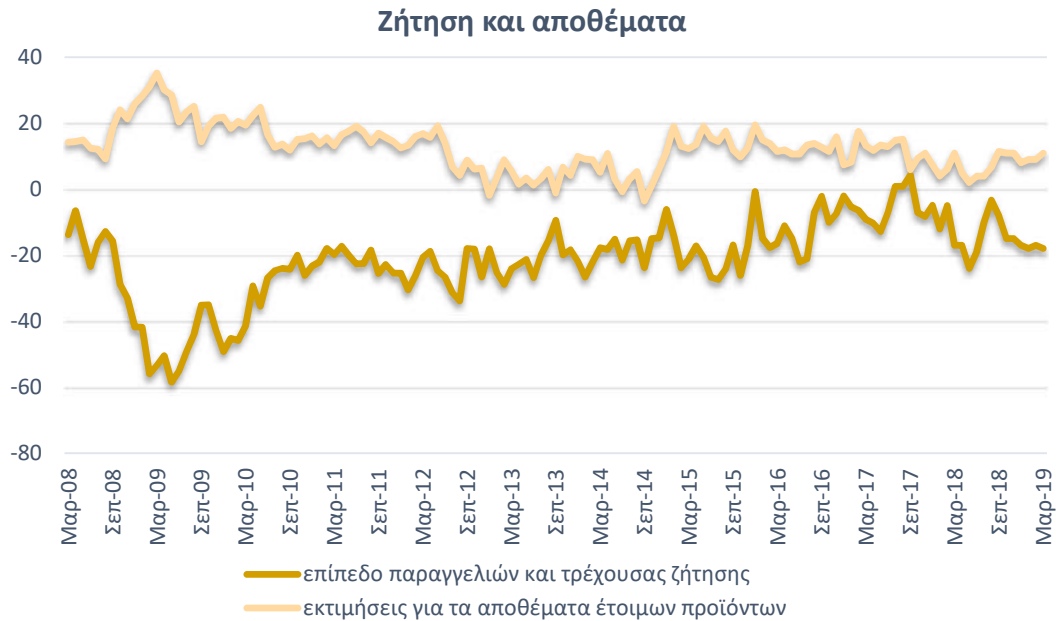
Στους δείκτες εξαγωγικής δραστηριότητας καταγράφηκαν τον Μάρτιο μικτές τάσεις: οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** ενισχύθηκαν (+7 από +5 μον. ο δείκτης), ενώ οι **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** αποδυναμώθηκαν (-19 από -17 μον. ο δείκτης), όπως επίσης οι **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, οι οποίες εξασθένησαν ήπια (+19 από +23 μον. ο δείκτης).

Αναφορικά με το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** διαμορφώθηκε στις +5 (από +9) μονάδες, με το 85% των επιχειρήσεων σταθερά να μην αναμένει μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο και το 10% (από 12%) να αναμένει άνοδο. Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, σε όρους τιμών παραγωγού στη βιομηχανία, καταγράφεται άνοδος τον Φεβρουάριο σε σχέση με τον Ιανουάριο (1,7%) ενώ σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο ο σχετικός δείκτης ενισχύεται κατά 3,1%.

Σε **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης διαμορφώνεται τον Μάρτιο στις -18 μονάδες (από -17), με το 26% (από 25%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 8% να αναφέρει το αντίθετο.

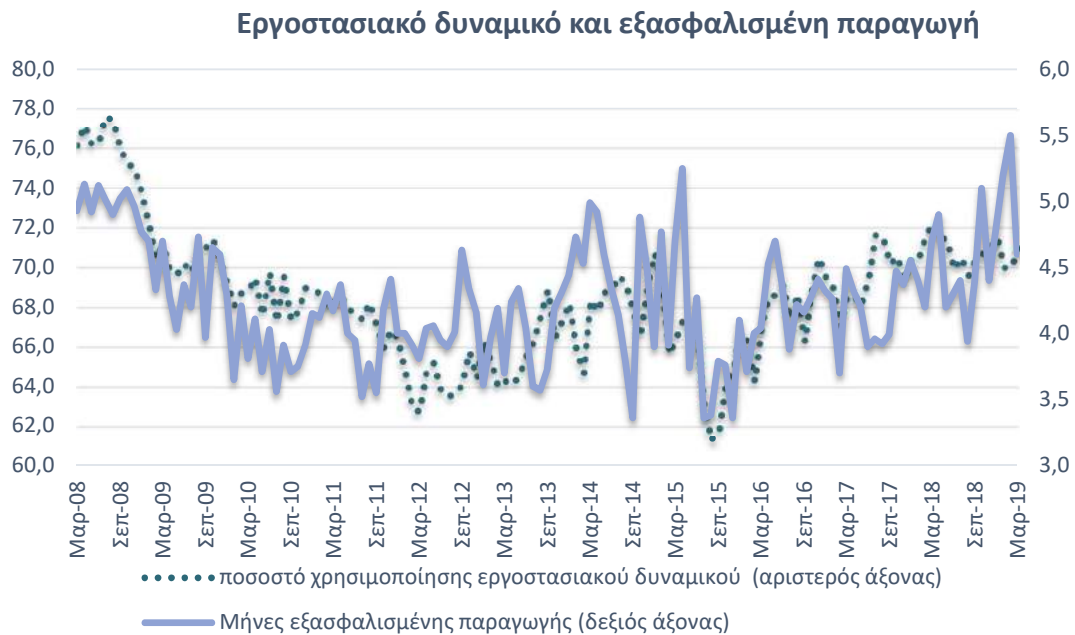
Στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο κινήθηκε ελαφρώς ανοδικά, στις +11 μονάδες (από +9), με το 17% (από 16%) των επιχειρήσεων να αναφέρει εκ νέου υψηλά για την εποχή αποθέματα και σταθερά το 7% να δηλώνει το αντίθετο.

Διάγραμμα 5. Εκτιμήσεις για το επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης και εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: ΙΟΒΕ

Διάγραμμα 6. Ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού και μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής

Πηγή: ΙΟΒΕ

Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώθηκαν αισθητά χαμηλότερα, στους 4,6 (από 5,5) μήνες, με το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού να είναι λίγο υψηλότερο, στο 71,0% (από 70%). Όπως έχει ήδη επισημανθεί και σε προηγούμενα δελτία, μετά το καλοκαίρι του 2015, η χρησιμοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού έχει ενισχυθεί σημαντικά, κινούμενη συνήθως πάνω από το 70%, λόγω της αυξημένης παραγωγής.

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι τάσεις των προσδοκιών είναι μικτές. Αναλυτικά:

Σε επίπεδο βασικών τομέων, η τάση των προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά**, σε αντίθεση με το συνολικό δείκτη στη Βιομηχανία, είναι ανοδική, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 103,1 (από 101,5) μονάδες. Βελτίωση σημειώνεται σχεδόν σε όλες τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, ιδίως στην παραγωγή τους προσεχείς 3-4 μήνες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης προβλέψεων για την παραγωγή σημειώνει περαιτέρω ενίσχυση στις +33 (από +20) μονάδες, ενώ το ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης παραμένει αμετάβλητο στις -12 μονάδες, με το δείκτη εκτιμήσεων των αποθεμάτων να αυξάνεται στις +14 (από +6) μονάδες. Ανοδική είναι και η τάση στις εξαγωγές, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, το ισοζύγιο των 10 μονάδων βελτιώνεται περαιτέρω, στις +12 μονάδες. Τέλος, σημειώνεται ενίσχυση στο δείκτη που αφορά στις προβλέψεις για τις τιμές, στις +7 (από +2) μονάδες με το 87% (από 91%) των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές τους.

Αντιθέτως, στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά**, ο δείκτης υποχώρησε στις 82,2 (από 95,1) μονάδες, τάση η οποία διαμόρφωσε και τη δυναμική στο σύνολο της Βιομηχανίας, λόγω της επιδείνωσης των παραγγελιών και της ζήτησης. Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή μειώνεται στις -17 (από +18) μονάδες, ενώ ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξασθενεί περαιτέρω, στις -51 (από -24) μονάδες. Η τάση στο ισοζύγιο εκτιμήσεων για τα αποθέματα καταγράφει βελτίωση στις +2 (από +28) μονάδες ο δείκτης, ενώ οι εξαγωγικές προοπτικές εξασθενούν. Στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της απασχόλησης ο δείκτης σημειώνει πτώση, στις -41 μονάδες, ενώ ως προς τις τιμές, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις +15 (από +21) μονάδες, με το 85% των επιχειρήσεων να αναμένουν σταθερότητα.

Τέλος, σταθερός ήταν ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, στις 109,5 (από 109,6) μονάδες, καθώς η θετική μεταβολή των προσδοκιών για την παραγωγή τους τους 3-4 ερχόμενους μήνες αντισταθμίστηκε από τις ελαφρώς χειρότερες εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση. Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο παραγγελιών και ζήτησης σημειώνει μικρή βελτίωση, στις -16 (από -20) μονάδες, ενώ οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα καταγράφουν βελτίωση +9 (από +6 μονάδες) ο δείκτης. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή παραμένει σχεδόν σταθερό, στις +36 (από +38) μονάδες. Η τάση για τις εξαγωγές παραμένει ανοδική, με τις προβλέψεις για την απασχόληση να μειώνονται, με το σχετικό δείκτη να κινείται στη -11 (από +1) μονάδα. Το ισοζύγιο στις προσδοκίες για τις τιμές βελτιώνεται ηπιότερα στις +2 (από +14 μον.), με το 9% (από 17%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδό τους και ένα 8% (από 4%) να προσδοκά αντίθετα μείωση.

Διάγραμμα 7. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα Καταναλωτικά, Κεφαλαιουχικά και Ενδιάμεσα αγαθά (2000-2010=100)

Πηγή: ΙΟΒΕ